

NORGES HØYESTERETT

Den 29. mars 2007 avsa Høyesterett kjennelse i

HR-2007-00622-A, (sak nr. 2007/47), straffesak, anke,

A (advokat Øivind Østberg)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Gro Øien)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Øie**: Saken gjelder kravet til aktsomhet etter straffebestemmelsen i hundeloven § 28 første ledd, jf. § 4 tredje ledd.
- (2) Politimesteren i Asker og Bærum utferdiget 28. september 2005 forelegg mot A for overtredelse av hundeloven § 28 første ledd, jf. § 4 tredje ledd. Boten var fastsatt til 3 000 kroner. Grunnlaget for forelegget var slik:

”Fredag 6. mai 2005 kl. 18.15 i ---vei i Bærum var hun ikke tilstrekkelig aktsom da hunden hennes bykset mot B og bet henne i høyre arm.”

- (3) A vedtok ikke forelegget. Saken ble sendt til pådømmelse i Asker og Bærum tingrett, som 29. mars 2006 avsa dom med slik domsslutning:

- ”1. A, født 00.00.1959, dømmes for overtredelse av hundeloven § 28 første ledd, jf § 4 tredje ledd til en straff av bot til statskassen på kr 3 000,-, – tretusen –, subsidiært fengsel i 6 – seks – dager.
2. A dømmes til å betale erstatning til B med kr 561,-, – femhundreogsekstien – innen to uker etter forkynnelse av denne dom.
3. A dømmes til å betale saksomkostninger med kr 2 500,-, – totusenfemhundre – .”

- (4) A anket over idømmelsen av straff og saksomkostninger til Borgarting lagmannsrett. Erstatningskravet ble ikke påanket og er følgelig rettskraftig avgjort. Lagmannsretten avsa 12. oktober 2006 kjennelse med slik slutning:

”1. Anken forkastes hva angår tingrettens dom, domsslutningen punkt 1.

2. Saksomkostninger idømmes ikke, verken for tingretten eller for lagmannsretten.”

- (5) A har anket til Høyesterett over lovanvendelsen og har anført at lagmannsretten har lagt til grunn en for streng aktsomhetsnorm.
- (6) *Jeg er kommet til at anken ikke kan føre frem.*
- (7) Lagmannsretten har basert sin lovanvendelse på følgende faktum som tingretten har funnet bevist:

”Fredag 6. mai 2005 ble det arrangert et sykkelritt med utgangspunkt i ---vei i Bærum. Arrangementet var tilbakevendende, enten hvert eller annet hvert år, på samme sted, hvilket irriterte tiltalte, A, og hennes mann, som bor i ---vei.

Om ettermiddagen denne fredag 6. mai 2005, gikk tiltalte, hennes mann, deres sønn og husets hund, en labrador, og spiste på Mac Donalds. Deler av veibanen på vei hjem var til dels okkupert av sykkelrittet. Tiltalte var fortsatt opprørt og frustrert over arrangementet, og hun gikk inn i arrangementet med hunden stramt i bånd, snakket med en av arrangørene og ba deretter en av deltakerne, fornærmede, B, om å stoppe arrangementet. Stemningen på stedet var på dette tidspunktet nervøs. Deltakerne startet med et minuts mellomrom, de første deltakerne hadde startet og støynivået var høyt. Støynivået var etter tiltaltes forklaring så høyt at vindusrutene tidligere hadde klirret under presset fra speakeren. Tiltalte oppfattet den spente og hektiske stemningen, men ikke at deltakerne, da hun intervenerte, hadde begynt å starte.

Tiltalte sto nesten helt inntil fornærmede, hun var opprørt og frustrert, da hun henvendte seg til henne med hunden i sele med bånd ved siden av seg. Fornærmede svarte sannsynligvis noe aggressivt at tiltalte måtte henvende seg til noen andre, hun var bare en deltaker. Samtidig forsøkte fornærmede, som var redd hunder, å trekke seg tilbake, men ble stoppet av et tau som ringte inn området. Hunden hoppet og bet fornærmede i armen.”

- (8) Lagmannsretten la til grunn at hunden – en labrador – ”ikke var spesielt farlig, men en hund med et godt gemytt, som ikke hadde angrepet folk tidligere”.
- (9) Hundeloven § 4 tredje ledd lyder slik:

”Hundeholderen skal påse at hunden ikke farer mot, hopper på, forfølger eller stiller seg i veien for folk som ikke godtar dette. Har en hund dette for vane, skal den bli holdt i bånd på steder som er åpne for allmenn ferdsel.”

- (10) Etter § 28 første ledd er straffen for overtredelse av blant annet § 4 bøter eller fengsel inntil seks måneder og bot. Skyldkravet er forsett eller uaktsomhet.
- (11) Det er ikke bestridt at A objektivt sett har overtrådt § 4 tredje ledd; spørsmålet er om hun opptrådte uaktsomt.

- (12) Aktsomhetsvurderingen må skje i lys av hundeloven § 3 første ledd – som ikke er straffsanksjonert – og som stiller opp følgende generelle aktsomhetsnorm:

”En hundeholder skal vise aktsomhet for å unngå at hunden voldet skade på folk, dyr, eiendom eller ting. Hundeholderen skal sørge for at hunden eller hundeholdet ikke er til urimelig ulempe for folk, miljø eller andre interesser. Blant annet skal hundeholderen søke å avverge at hunden eller hundeholdet skaper utrygghet for andre.”

- (13) Hundeloven § 4 tredje ledd, jf. § 28 første ledd avløste straffeloven § 354. Aktsomhetsnormen var der formulert strengere enn i hundeloven § 28 første ledd. Straffeloven § 354 andre ledd første punktum lød slik:

”Hvis en hund anfaller person eller ved støi eller på annen måte voldet vesentlig ulempe for øvrig, straffes hundeholderen med bøter, medmindre det må antas at der ikke kan legges ham noe til last.”

- (14) Om forholdet mellom aktsomhetsgraden i de to straffebud heter det i Ot.prp. nr. 48 (2002–2003) side 198:

”I dag er straffeloven § 354 annet ledd formulert slik at det – i alle fall i teorien – kan sies å gjelde en særlig lav terskel for uaktsomhetsansvar. Siden vurderingene uansett er så skjønsmessige er det vanskelig å si om dette innebærer noe reelt i praksis. Samme spørsmål reiser seg dersom man teoretisk sett hever terskelen noe, slik Oslo politidistrikt er inne på. I tilfelle en heving av terskelen gjøres, slik at man formelt sett aksepterer en viss grad av uforsvarlige lovbrudd uten at straff inntreffer, kan det medføre at straffetrusselen i mindre grad virker forebyggende. En mulig uheldig følge av det kan bli at det i flere tilfeller blir behov for direkte sikkerhetstiltak mot hundeholdet. Departementet går for sin del inn for at nedre skyldkrav blir hverken mer eller mindre enn «uaktsomhet».”

- (15) I Innst. O. nr. 91 (2002–2003) side 12 uttaler justiskomiteen – i tilknytning til det generelle aktsomhetskravet i § 3 – at komiteen ”ønsker å skjerpe kravet til et aktsomt hundehold”. Jeg oppfatter det imidlertid ikke slik at denne uttalelsen retter seg mot spørsmålet om hvor streng aktsomhetsnormen i straffebestemmelsen i § 28 skal være.

- (16) Jeg legger etter dette til grunn at aktsomhetsgraden i hundeloven § 28 er alminnelig uaktsomhet, og at det dermed verken gjelder noen spesielt lav eller spesielt høy terskel. Jeg tilføyer at hundeholderen etter hundeloven § 28, i motsetning til etter straffeloven § 354, ikke har bevisbyrden for at handlingen er aktsom.

- (17) I Ot.prp. nr. 48 (2002–2003) uttaler departementet følgende om den nærmere aktsomhetsvurderingen etter § 4 første ledd, som gjelder sikring av hund som er løs:

”Departementet foreslår også å presisere i lovteksten at hunder skal være både «fulgt» og «kontrollert» på aktsom måte. Hva som er «aktsomt» fulgt og kontrollert, må avhenge av en totalbedømmelse av situasjonen, der sentrale momenter vil være stedet hvor hunden og hundeholderen befinner seg, hvilke situasjoner som kan oppstå der, hvilken kontroll den konkrete hundeholderen har over den konkrete hunden, hvilket farepotensial eller ulempepotensial den konkrete hundetypen og hunden utgjør og situasjonen i det hele. ...
[L]ovforslaget innebærer at det alltid vil gjelde en vokteplikt for hundeholderen.”

- (18) Etter mitt syn er uttalelsen relevant også for aktsomhetsvurderingen etter § 4 tredje ledd.

- (19) Endelig trekker jeg frem følgende uttalelse på side 46 i proposisjonen:

”En aktsom hundeholder må ... ta hensyn til at ikke alle andre mennesker, og særlig barn, kan forventes å ha slike gode hundekunnskaper. Enhver hundeholder må derfor ta hensyn til at noen mennesker i visse situasjoner vil kunne opptre rasjonelt sett uheldig i forhold til hunden, slik at hunden på sin side kan reagere uheldig. Hundeholderen må alltid ta sikte på å forebygge mot uheldige situasjoner i møte mellom hunden, barn og hundeukyndige mennesker.”

- (20) Jeg går nå over til den konkrete aktsomhetsvurderingen, hvor spørsmålet er om A kan bebreides for at hun tok hunden med inn i menneskemengden og bort til B.
- (21) Hunden hadde et godt gemytt og ble holdt stramt i bånd. Under slike omstendigheter vil det ofte kunne være forsvarlig å ta en hund med inn i en tett menneskemengde. Men selv en hund som er av en rase som generelt har et godt gemytt, og som også selv er godlynt, vil under stress kunne reagere aggressivt. Spørsmålet er derfor om A – slik situasjonen var – burde ha skjönt at følgen av å ta med hunden kunne være at den hoppet opp og bet.
- (22) A var på forhånd opprørt og frustrert. Situasjonen på stedet var hektisk og nervøs, støynivået var høyt, og henvendelsen til B skjedde på en måte som gjorde at hun reagerte negativt. Risikoen var etter lagmannsrettens oppfatning relativt stor for at hunden kunne bli påvirket av eierens emosjonelle tilstand, forholdene på stedet og konfrontasjonen med B og av den grunn hoppe opp og bite. Dette burde A som hundeeier ha skjönt, og hun opptrådte uaktsomt da hun til tross for dette tok med seg hunden inn i situasjonen. Det er ikke feil ved lagmannsrettens lovanvendelse, og anken må forkastes.
- (23) Jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E:

Anken forkastes.

(24)	Dommer Gussgard:	Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
(25)	Dommer Stabel:	Likeså.
(26)	Kst. dommer Sverdrup:	Likeså.
(27)	Dommer Lund:	Likeså.

(28) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes.

Riktig utskrift bekreftes: